

De verduistering

www.boekerij.nl

KARIN FOSSUM

DE VERDUISTERING

Commissaris Konrad Sejer zoekt naar
de waarheid in een familiedrama - wat is
er écht gebeurd?

Deze vertaling kwam tot stand met steun van Literatuur Vlaanderen.

ISBN 978-90-225-8822-2

ISBN 978-94-023-1468-7 (e-book)

NUR 330

Oorspronkelijke titel: *Formørkelsen*

Vertaling: Sofie Maertens en Michiel Vanhee

Omslagbeeld: Getty Images / 1046581872/ (Francesco Sambati / EyeEm)
en www.buerosued.de

Omslagontwerp: Bürosüd

Zetwerk: Mat-Zet bv, Soest

© 2018 Karin Fossum

© 2020 Nederlandse vertaling Meulenhoff Boekeryj bv, Amsterdam

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

O snelheid, o woede.
Jij onbarmhartige vijand.
Hoe onweerstaanbaar
is jouw bekoring niet.

Torgrim Sørnes, *De daden van het donker*

HET MISDRIJF

'Ik werd abrupt wakker en snakte naar adem. Ken je dat gevoel? De hele nacht lig je op de zeebodem, tot je opeens door een grote golf aan land wordt gespoeld. Ik hoorde het verkeer in de straat beneden, ook de stad was wakker, en voor heel wat mensen in het hotel was de nieuwe dag al begonnen. Aan het plafond boven het bed zag ik de kroonluchter met glinsterende kristallen hangen. Omdat het vannacht zo warm was, en de ramen op de zesde verdieping niet opengingen, stond de deur naar het balkon open. We hadden vergeten de gordijnen dicht te trekken, waardoor een fel licht naar binnen viel. Ik sloot mijn ogen om alles in duisternis te hullen. Tastte met één hand het laken af. Voelde iets warms en zachts. Een naakt voetje.

Elias sliep heel diep, maar bewoog toen ik zijn voetje beetpakte. Ik hield het voorzichtig vast, voelde aan zijn teentjes. Elias was mijn houvast, hij had me nodig, hij was mijn brandstof. Hij leefde in mijn hart en vloeiده door mijn aderen. Ook mijn man lag nog diep te slapen in het grote hotelbed, ik hoorde zijn adem, en Elias sliep tussen ons in. Hij droeg alleen een luier, verder niets. Ik hoopte dat hij lang zou slapen,

want ik voelde me niet lekker. Ik had water nodig, maar daarvoor moest ik naar de badkamer, en als ik opstond, zou hij wakker worden. Ik ging op mijn zij liggen zonder zijn voetje los te laten, voelde hoe de warmte van de zon tussen de daken van de huizen opsteeg. Ik had geen zin in zon. Ik wilde zware wolken, mist en regen en wind. De buitenwereld moest overeenstemmen met mijn binnenwereld, storm buiten in de wereld, storm binnen in mijn hoofd. Maar vandaag was dat niet zo.

Nu slapen we voor het laatst in hetzelfde bed, dacht ik, want we zijn geen gezin meer. Toen werd Elias toch wakker, ik hoorde hem brabbelen. Hij kroop rond op het bed met de snelheid en energie van een stuk speelgoed op batterijen. Ik deed alsof ik sliep, maar hij liet zich niet bedotten, hij behandelde me als zijn persoonlijke eigendom, trok en sleurde aan me zoals kinderen dat doen, krabde en kneep, mepte en sloeg. Toen hij geen respons kreeg, begon hij te roepen en gooide hij zich op zijn vader, waarna hij op dezelfde manier aan hem begon te trekken en te sleuren. Hij wilde opstaan, de kamer ontdekken, die vol spannende dingen stond. Een broekpers, een paraplubak, een minibar met snoep en drank, dikke gordijnen met franjes en kwasten, en mooie meubelen met kromme poten waar hij op kon klimmen. Ik hoorde de geluiden van het hotel. Het gebonk van de lift, stemmen van de kamermeisjes op de gang. In de verte rinkelde een telefoon, en uit de kamer naast ons klonk vrolijke muziek. Maar mijn hoofd was zwaar, en mijn hart was zwaar, dus verstopte ik me onder het dekbed om verder te slapen.

Toen werd mijn man wakker.

“Ik zorg wel voor Elias,” zei hij. “Slaap jij maar verder.”

Opgelucht draaide ik me op mijn zij. Nog even lekker blijven liggen, dacht ik bij mezelf. We vinden wel een oplossing. De matras veerde mee toen hij zijn voeten op de grond zette, Elias brabbelde vrolijk verder. Ik probeerde terug te denken aan de tijd voor ik hem kreeg. Wat voor leven was dat nou als iets zo allesomvattends ontbrak? Een leven zonder dat verlengstuk dat Elias was, mijn houvast, mijn vlees en bloed. Hij was in mij gegroeid en had zich maandenlang aan mij gevoed, zijn hart had samen met het mijne geslagen. Als ik hem verloor, was dat een amputatie. Dan moest ik de rest van mijn leven verder met pijn die nooit zou verzachten, met handen die in het luchtledige tastten. Me voortslepen op stompjes. Terwijl de bijdrage van zijn vader zich beperkte tot één enkele cel. Een microscopisch kleine zwemmer, zo klein dat hij niet eens met het blote oog kan worden waargenomen. Mannen hebben het vaak over hun zwemmers, noemen ze trots “hun jongens”, alsof het om een leger elitesoldaten gaat, klaar om de wereld te veroveren. Wanneer hij na de geboorte de navelstreng mag doorknippen, denkt hij dat de verbinding tussen moeder en kind is verbroken. Dat hij evenveel recht heeft op het kind als zijn vrouw. Dat zijn vrouw weer even beschikbaar voor hem is als vroeger.

Dat dacht ik toen ik in bed lag, terwijl hij zachtjes en rustig met Elias praatte. Omdat mijn hoofd zo zwaar was, kon ik de woorden niet van elkaar onderscheiden, maar dat hoefde ook niet. Ik was blij dat hij opstond en zijn verantwoordelijkheid nam.

Hun stemmen ebden weg, en ik begreep dat ze in de badkamer waren. Ik hoorde dat het toilet werd doorgespoeld. Elias kirde van plezier. Toen dommelde ik opnieuw in, maar niet voor lang, hun stemmen waren weer dichterbij gekomen, daarna bleef het een hele poos stil. Opeens drong het tot me door dat ze al een tijdje niets meer hadden gezegd. Elias was een kind dat onophoudelijk brabbelde, en als hij niet aan het brabbelen was, maakte hij andere geluidjes, dan lachte hij, of hij gilte van plezier of ontevredenheid. Ik deed mijn ogen open en staarde naar de kroonluchter, naar de glinsterende kristallen. Ik zag dat ze trilden, ze rinkelden zachtjes onder het plafond, alsof iets schichtig door de kamer schoot, een waarschuwing of een windstoot, die door de open balkon-deur was binnengekomen. Verder was er alleen stilte en het gedruis van het verkeer op straat. Een auto die claxonnerde en iets groters wat bromde, misschien een bus. Langzamerhand bedacht ik dat ze de gang in waren gelopen. Misschien hadden ze wel de lift zes verdiepingen naar beneden genomen om te gaan ontbijten. Dan zouden ze nog wel even weg-blijven en kon ik nog lekker lang tussen de witte lakens blijven liggen. Ik lichtte mijn hoofd van mijn kussen om te zien of ik gelijk had. Toen zag ik hen, ze stonden buiten op het balkon. Zo duidelijk in het zonlicht. Mijn man, groot, sterk en breedgeschouderd, Elias klein en mollig in zijn witte luier. Mijn man had Elias opgetild en hem op de rand gezet. Van-daar konden ze over de hele stad uitkijken. De daken van de huizen, en de fjord links beneden, met de containerschepen en de kranen en de graansilo. Hij hield Elias stevig vast om zijn middel. Zijn knuisten zijn onvoorstelbaar groot, en zelfs

al stonden ze een paar meter van me vandaan, toch zag ik duidelijk dat Elias enthousiast was. Hij wees en zwaaide met zijn kleine handjes en slaakte opgewonden kreetjes. Ver onder hen lag de stad. Het was roekeloos om een klein kind op de rand van het balkon te zetten, met zijn blote voetjes die ik zo-even nog had vastgehouden bungelend aan de buitenkant, daarom waarschuwde ik mijn man dat hij voorzichtig moest zijn.

“Pas toch op!” riep ik. “Hij is zo wild!”

Hij hoorde me en draaide zich naar me om. Langzaam en mechanisch, alsof een vreemde kracht zijn bewegingen stuurde. Hij hield Elias nog altijd stevig vast, zijn handen waren als een stalen beugel, onwrikbaar. Toch zag ik dat er iets met hem aan de hand was. Er zat een eigenaardige was in zijn heldergroene ogen. Hij staarde me aan alsof hij door een portaal van de ene wereld naar de andere keek en ik een vreemde was met wie hij niets te maken had. Hij draaide zich op dezelfde mechanische manier weer om. Toen duwde hij Elias van de rand.’

Fragment uit de verklaring van de moeder,
4 augustus, eerste verhoor.

Het lichaam spatte uiteen toen het tegen het asfalt smakte. Omstanders zouden het geluid achteraf omschrijven als ‘een meloen die vanaf grote hoogte naar beneden wordt gegooid’. Anderen dachten eerst dat er een zak afval met fruit en etens-

resten van het balkon naar beneden was gevallen, en dat de inhoud zich nu verspreidde over het trottoir. Een aantal voorbijgangers was te voet van het nabijgelegen station gekomen. Ze waren het stationsplein overgestoken met de fontein, waarvan het water langs een zwarte stenen muur naar beneden sijpelde. Vervolgens sloegen ze rechts af de Grev Adlers gate in, waar ze Hotel Annabelle met de blauwe luifel passeerden. Anderen kwamen van Union Brygge, te voet, met de fiets of de auto, maar hoe dan ook met lage snelheid, want het was een smalle, drukke straat.

Tegenover het hotel lag een oud stadspand dat Grevens Gård werd genoemd. Het duurde niet lang voor er witte gezichten achter de ramen opdoken. Ze probeerden te begrijpen wat zich voor het hotel afspeelde, de toeloop van mensen, de ambulances en politieauto's uit verschillende regio's, mensen in gele hesjes, rond gonzend als driftige wespen. Het hotelpersoneel in donkere uniformen en de ontzette toeschouwers, die snel werden weggejaagd, maar vervolgens doodleuk aan de overkant van de straat gingen staan. Daarna werd de straat aan beide kanten afgesloten. Volgens sommige omstanders ging het om een aanrijding en had een auto een voetganger omvergereden. Anderen hielden het op zelfmoord en beweerden dat iemand van een van de balkons was gesprongen, ze meenden een man te hebben gezien die over de rand leunde. De luifel overschaduwde de ingang. Kreten en commando's vlogen in het rond. Een hele poos later zat het werk erop. De auto's gleden langzaam weg. Het slachtoffer kon niet meer worden gered en hing nauwelijks nog aan een toen het van het asfalt werd gelicht. De kijklustigen trok-

ken zich langzaam terug, slenterden met tegenzin de Grev Adlers gate uit, keken achterom over hun schouder. Dit was niet te geloven. In deze kleine stad, met dit mooie weer. Een aantal toeschouwers bleven echter staan tot de rust weer helemaal was teruggekeerd, tegen de gevel van Grevens Gård aan gedrukt. Stil, bleek en tot op het bot geschokt stonden ze met gedempte stem te praten. Een man in een geel hesje spoot de straat schoon met een waterslang.

De ouders werden zwaar toegetakeld aangetroffen op de zesde verdieping. Ze waren elkaar gewelddadig te lijf gegaan en hadden geen kleren aan. Iemand van het hotelpersoneel was de gang in gelopen en had hen van dichtbij gezien. De vrouw was hysterisch, zei ze, haar gekrijs was over de hele verdieping te horen, het gevecht vond plaats in de gang voor de lift. De man probeerde zich te verdedigen door zijn handen voor zijn gezicht te houden en haar een paar harde trappen te geven. De vrouw maaide met haar armen en krabde hem overal waar ze maar bij kon, en omdat hij geen kleren droeg, kon ze ook overal bij. Ten slotte bedacht hij dat hij sterker was en ontstak hij in blinde woede, greep de vrouw bij haar lange haren en rukte er zo hard aan als hij kon. Toen viel ze op de grond, terwijl hij met een pluk haar in zijn hand bleef staan. Bij haar haargrens ontstond al gauw een bloeduitstorting die zich over haar hele voorhoofd verspreidde.

Uitgeput gaven ze er na een lange, ziedende strijd de brui aan, en toen de reddingswerkers kwamen aanrennen, werden ze allebei de lift in geholpen en naar de receptie gebracht. Daar kregen ze elk een deken over hun schouders, waarna ze

het kantoor achter de balie in werden geleid.

Een paar verbijsterde hotelgasten hadden het spektakel gehoord. Ze slopen langs de receptie en verzamelden zich in de bar. Die was eigenlijk niet open, maar door de ramen konden ze de straat goed zien. Een van de gasten moest van het balkon gevallen zijn, waarschijnlijk was hij dronken of was hij gesprongen. Een Deense dog lag te rusten aan de voeten van zijn baasje en een bostonterriër had zich bij de deur geposteerd, waar hij de drukte in de receptie gadesloeg. Achter de balie stonden twee jonge vrouwen in een marineblauw uniform: kort, getailleerd jasje en strak rokje. De telefoons rinkelden onophoudelijk, maar werden niet opgenomen. De dubbele glazen toegangsdeur stond open. De ouders werden weggebracht. Ze liepen als grijze spaken over het dikke tapijt. De moeder bloedde uit een wond op haar voorhoofd en sloeg driftig naar iedereen die haar wilde helpen. De hotelgasten rekten hun hals uit en zagen hen door de ramen. Ze merkten op dat de man en de vrouw elk in een andere auto werden weggevoerd. Onbeantwoorde vragen en gespreksstof genoeg, deze vierde augustus. En straks zou de Tender Bar opengaan.

Hotel Annabelle was al sinds drie generaties privé-eigendom. Een hotel waar alles toegestaan was, zeiden de mensen, voornamelijk degenen die er nog nooit hadden overnacht. De mensen hadden het over forse portiers, pluche en rood fluweel, sommigen hadden zelfs geruchten opgevangen over pornografische afbeeldingen aan de muren. Er werd gefluisterd dat rijke zakenlui het hotel frequenteerden met hun minnaressen, en dat de zwijgplicht onder het hotelpersoneel

te allen tijde in ere werd gehouden.

Er was inderdaad veel zichtbaar rood. Dikke tapijten en zware gordijnen, franjes, pluche en fluweel, kroonluchters en brokaat. Het textiel temperde alle geluiden en gaf het hotel een gedempte rust, veel bezoekers gingen zachter praten als ze binnenkwamen. De afbeeldingen bleken uitvergrotingen van oude Franse postkaarten te zijn, erotisch, dat zeker, met naakte vrouwen, met hun kenmerkende schalkse glimlach, hun weelderige billen en dikke dijen, maar o zo zedig. Uit verborgen luidsprekers klonk zachte muziek.

Twee mannen kwamen binnen door de glazen deur. Sejer hield stil voor hij bij de balie kwam en bleef op het dikke tapijt staan luisteren. Was dat echt Charles Trenet met zijn ode aan de zee? Wanneer had hij dat liedje voor het laatst gehoord? Dat was vast een eeuwigheid geleden. Overal stonden mooie kunstvoorwerpen, vazen, urnen en kandelaars met brandende kaarsen, die ondanks het zonlicht buiten, op deze vierde augustus, tot hun recht kwamen. De uitdrukking ‘alles kan, alles mag’ was het plaatselijke motto en verwees naar de traditionele gastvrijheid van het hotel met betrekking tot huisdieren. Gasten checkten in met honden, katten en vogels in kooien, en het hotelpersoneel zorgde voor de dieren terwijl de gasten hun ding deden in de stad. Verder was er vermoedelijk ook een kamer achter de bar waar in het grootste geheim mocht worden gerookt. Veel gekker werd het niet in Hotel Annabelle. Of het moest in de kamers zelf zijn. Zoals nu.

De technische recherche had kamer nummer 606 al onderzocht en verzegeld. De receptionisten droegen ovaal

plaatjes waarin de namen Gro en Tupi waren gegraveerd. Gro was rond en had rode wangen, Tupi was donker en tenger, met Aziatische ogen.

‘De deur is niet op slot, maar wel verzegeld,’ legde Tupi uit.

‘Hebben jullie hier camerabewaking?’ vroeg Sejer.

Tupi wees naar de camera’s.

‘De ene filmt de balie en de andere de ingang.’

‘En in de lift?’

‘Niets.’

‘Boven?’

‘Ook niets.’

‘Hebben jullie iets gezien?’

Tupi knikte. De ontzetting stond in haar donkere ogen, en ze praatte snel en nerveus.

‘Precies op het moment dat het gebeurde, keek ik naar buiten. Ik zag alleen een schaduw die razendsnel naar beneden viel. Het was 7 uur 48.’

Ze wees naar een klok aan de muur met lichtgevende rode cijfers.

Op weg naar de lift zonken de schoenen van de twee mannen in het dikke tapijt. De liftdeur gleed open. Ze stapten in en kwamen ernstig zwijgend tegenover elkaar te staan. Sejer lang, grijs en van middelbare leeftijd, Skarre met blonde krullen en twintig jaar jonger. Zodra de lift omhoogging, werden ze verrast door een verborgen vrouwenstem die hen klaar en duidelijk vanuit het niets toesprak.

‘I FEEL VERY ATTRACTED TO YOU.’

De mannen keken verward naar het plafond van de lift.

‘Was jij dat, Jacob?’ vroeg Sejer.

‘Nee, chef,’ antwoordde Skarre.

Ze onderzochten de kleine lift om te zien waar de verbor- gen stem vandaan kwam. Voor zover ze konden zien, zaten er geen luidsprekers in het plafond, alleen een rooster waar wat vaal licht doorheen sijpelde. Skarre bestudeerde de ver- schillende knoppen. De luidspreker was ongeveer zo groot als een luciferdoosje en zat onder het display waar hij net op het getal zes had gedrukt.

‘Wat grappig,’ zei Skarre.

De lift kwam met een ruk tot stilstand. Toen de deur lang- zaam opengleed, hoorden ze opnieuw de stem.

‘*ARE YOU LEAVING ALREADY?*’

‘Ze ziet ons,’ becommentarieerde Skarre. ‘Camerabewa- king in de lift.’

Wat verderop in de gang zagen ze links de kamer. De tech- nische rechercheurs hadden rode verzegelingstape over de deur geplakt. Ze verwijderden de tape voorzichtig en deden de deur open, zetten twee stappen op het kamerbrede tapijt en bleven staan.

‘Wat hebben de technische rechercheurs precies gedaan?’ vroeg Skarre.

‘Ze zijn hier met een fototoestel geweest. Ik heb hun ge- vraagd de hele kamer vast te leggen. De badkamer, het bal- kon en de inboedel, centimeter voor centimeter.’

‘Hebben ze iets meegenomen?’

‘Ik mag hopen van niet.’

Terwijl hun schoenen als vastgelijmd aan het dikke tapijt kleefden, namen ze de kamer in ogenschouw. Het gezin van drie had een luxekamer gekozen met kingsize bed in maho-

niehout, een weelderig meubel met een hoog hoofd- en voeteineind, houtsnijwerk en reliëf. Het bed stond rechts in de kamer en het was duidelijk dat er drie mensen in geslapen hadden. Het beddengoed was door elkaar gehaald en als een groot nest in het midden van het bed achtergelaten. De kamer had twee hoge ramen aan de straatkant. Onder een van de ramen stond een groen, met brokaat overtrokken bankstel met kromme poten: een tweezitsbank, twee stoelen en een tafeltje met glazen blad. Onder het glas lagen oude zwart-witfoto's. Tegen de muur ertegenover stond een bureau met een lamp en een groene onderlegger, onder het bureau stond een gevlochten papiermand. De badkamer lag aan de linkerkant. De rode gordijnen waren niet dichtgetrokken, het zonlicht stroomde door de twee ramen de kamer binnen. De deur naar het balkon stond open. Het verkeer in de straat beneden klonk als een aanhoudend gedruis. Het was weer op gang gekomen na het voorval. Hier en daar zagen ze ook kledingstukken, op de vloer en over de rugleuningen van de stoelen. Een paar kleurrijke speeltjes in een hoek, een pak luiers en verschillende paren schoenen, die ze ogenschijnlijk in allerijl hadden uitgeschopt. Rode sandalen met dunne riempjes, zwarte herenmocassins, en een paar piepkleine witte sportschoentjes, als van een pop. De kinderschoentjes raakten hen diep. Tegen de muur stonden twee reistassen, een grote en een kleine. Aan een stoel hing een handtas. De kamer vertoonde sporen van een vechtpartij. Een lamp met een grote kap met franjes was op de grond gevallen, een telefoon was van een van de nachtkastjes geslingerd. Ook in deze kamer hingen afbeeldingen van schaars geklede vrouwen in vergul-

de lijsten, maar Sejer merkte nog iets anders op. Het greep hem op onverklaarbare wijze aan, drong geleidelijk tot hem door en oversteeg het triviale. Hij vestigde Skarres aandacht op het schilderij boven het bed.

Het motief, en andere soortgelijke motieven, kende hij uit zijn eigen kindertijd in de jaren vijftig in Roskilde. Veel kinderen hadden in die tijd zo'n schilderij boven hun bed hangen. Er bestonden meerdere varianten van. Een meisje op een hangbrug, bijvoorbeeld, boven een angstaanjagende kloof met een kolkende watermassa, en achter het kind een beschermengel met witte vleugels. Of, zoals op dit schilderij, een jongetje in korte broek, die aan de rand van een klif over een duizelingwekkend landschap stond uit te kijken, alsof hij de hele wereld zag en alles wat erin besloten lag. Achter hem stond een engel in wapperende roze gewaden. De vleugels met hun witte veren omarmden het jongetje, waardoor degene die het tafereel aanschouwde, zich onmogelijk kon voorstellen dat hem iets kon overkomen. Zoals het jongetje op de klif stond, zo had Elias op de rand van het balkon gezeten en over de stad uitgekeken.

'Wellicht heeft de engel nooit de weg naar het balkon gevonden,' merkte Skarre op.

Nu pas zetten ze een paar voorzichtige stappen op het tapijt. Ze raapten niets op, raakten niets met hun handen aan, en niets ontsnapte aan hun aandacht.

Skarre keek in de papiermand onder het bureau en bestudeerde de inhoud. Twee lege brandewijnflesjes, twee lege Heineken-blikjes en een flesje dat een kwart liter rode wijn had bevat. De verpakking van een reep chocolade. Een zakje

waarin zoute krakelingen hadden gezeten, een stukje verfrommeld papier dat een tissue kon zijn. Op de groene tweezitsbank lagen een pluchen zeehond met glazen ogen en een gebreid vest met rood borduursel. Op de tafel lagen de krant van de vorige dag en een mobiele telefoon, en er stond een schaal met fruit dat niet vers meer was. Op de vensterbank lagen een pakje Camel en een aansteker. De twee mannen liepen de badkamer in. Sejer keek in de douche. Op het zeepbakje stond een flesje vloeibare zeep van het merk Vanilla Harmony. Op de vloer voor de douche lag een vochtige handdoek. Op de wastafel onder de spiegel stonden toiletspullen voor hem en haar. Ook hier douchezeep, van Axe.

'Don't use it if you don't mean it,' mompelde Skarre.

Ze zagen wegwerpscheermesjes, flesjes deodorant en parfum. Een plastic doosje met vochtige babydoekjes. Een haarborstel en een doosje pillen, voorgeschreven voor Miele Madani, Sarotex Retard 25 mg, *'In te nemen zoals afgesproken met uw arts'*.

Op de vloer van de badkamer lagen nog kleren. Een witte jurk met gele bloempjes en een zwart slipje, een kakikleurig overhemd met valse eretekens erop genaaid. Op de rand van de wastafel lagen een halsketting met glasparels en een paar smalle armbanden. Sejer onderzocht de afvallemmer onder de wastafel. Er lagen verschillende luiers in. Zowel het deksel als de bril van het toilet stond omhoog. Daarna gingen de mannen een kijkje nemen op het balkon. Het was net groot genoeg voor een aantal eenvoudige plastic meubelen: een tafel en twee stapelbare stoelen. De bescheiden tuinset stond tegen de muur. Sejer leunde over de rand en

keek naar beneden. Hij huiverde bij de gedachte aan het kind dat gevallen was. Het verkeer beneden stroomde weer alsof er niets gebeurd was, maar veel voetgangers die het hotel voorbijliepen, wierpen een snelle blik omhoog naar het balkon waar de mannen stonden.

De zon prijkte al hoog aan de hemel.

De mannen stonden schouder aan schouder met hun handen op de rand. Sejer bestudeerde het silhouet van de stad, de gebouwen, masten en torenspitsen, de kranen in de haven. De graansilo, de rivier en alle bruggen. Hij staarde naar Grevens Gård aan de overkant. Het gebouw was zeven verdiepingen hoog. De kans was zeer klein, maar het was niet uitgesloten dat iemand de catastrofe vanachter een raam had gezien. Het was een smalle straat met nauwelijks een paar meter tussen beide gevels.

Hij liep weer naar binnen en bestudeerde het bed aandachtig. Hij veronderstelde dat de moeder aan de linkerkant had geslapen. Op haar nachttafeltje stonden niet alleen een lamp en een wekker van Braun, maar er lagen ook drie zilveren ringen en een grote haarspeld. Hij ging op de rand van het bed zitten, vanwaar hij zicht had op het balkon. Hij zag duidelijk zijn collega Skarre staan, messcherp in het heldere zonlicht. Hij liep om het bed heen naar de rechterkant. Daar was de telefoon op de grond gevallen, en op het nachttafeltje lag een herenhorloge met stalen band van het merk Certina. Van hieruit zag hij de balkonmeubelen tegen de muur staan, maar Skarre, die bij de rand van het balkon stond, kon hij niet zien.

‘Ooit moeten ze toch gelukkig zijn geweest,’ zei Skarre toen hij weer binnenkwam.

‘Misschien wel,’ antwoordde Sejer, ‘maar misschien ook niet. Mensen hebben zo veel redenen om allianties aan te gaan. Er is niet altijd liefde in het spel.’

Hij ging op de groene tweezitsbank zitten. Hij pakte de witte zeehond op en keek hem in de ogen.

Drie mensen hadden in deze kamer geslapen. Ze hadden geademd en hun harten hadden geklopt. De opkomende zon buiten had hun lichamen verwarmd. Ze hadden geslapen en misschien gedroomd, met trillende oogleden, maar daarna hadden ze geroepen en geschreeuwd. Al die energie, dacht hij, die moet toch érgens gebleven zijn, in de muren en in de meubelen. Maar de Franse dames bleven er onbewogen bij, ze verleidden hem met hun witte billen en wierpen hem hun zedige glimlach toe. Waarheen verdwijnt het gejammer van de mensen? vroeg Sejer zich af. Waar gaat het geschreeuw naartoe als er geen lucht meer in hun longen zit? Blijft het in de kamer hangen als dunne draden aan het plafond? Kan een gevoelige ziel het horen wanneer de kamer is verlaten en schoongemaakt voor de volgende gast? Kan hij het horen in het donker van de nacht, het waarnemen als een trilling? Kan hij wakker worden en een onverklaarbare angst voelen?

Opnieuw trok het engelschilderij aan de muur zijn aandacht. Die ironie, dat merkwaardige toeval, dat het schilderij uitgerekend hier hing, boven het brede bed waar het jongetje van vijftien maanden had geslapen. Alsof iemand, een hogere macht, wist wat er zou gebeuren en op onverklaarbare wijze had geprobeerd in te grijpen.

De volwassenen hadden het tapijt betreden met het kind tussen hen in. Ook zij hadden het schilderij aan de muur ge-